

„MARE INCOGNITUM“

IŠPLĚSTINIS TEMOS APRAŠYMAS

„MARE INCOGNITUM“

Keičiasi laikai, keičiasi vertybės – net patys tvirčiausi mitai kada nors griūva ir formuojasi nauji. Jūreivystė – taip pat ne išimtis.

Pagrindiniai jūreivystės mitai:

1 MITAS — kapitono įvaizdis – susiformavęs stereotipas, kad tai senas, barzdotas jūrininkas neabejotinai su pypke lūpose arba rankoje. Tačiau šių dienų kapitonas – jaunas, dažnai nesulaukęs net 30 metų amžiaus vyriškis, ir jau užsitarnavęs laivo kapitono laipsnį.

2 MITAS — moterims ne vieta laivuose. Studijuojančios ir laivuose dirbančios merginos, moterys jūrininkės šiais laikais nebėra didelė retenybė kaip tai būdavo daugel metų atgal. Neabejotina, nebijančioms iššūkių moterims jūrininkės karjera nėra „*misija neįmanoma*“.

3 MITAS — kapitonas – antras po Dievo: dabartinių laikų laivuose kapitonas ir vyriausias mechanikas yra lygiaverčiai, pagal svarbą, kolegos. Kapitono pareigos jau ne taip dievinamos, kaip kad tai būdavo anksčiau, – šiais laikais jis tapo „įprastu eiliniu jūrininku“, kuris atsakingas už jam patikėtas pareigas. Kapitono-Dievo mitas susiformavo dar tais laikais, kai laivų įgulos narių skaičius siekdavo net 200 žmonių. Šiuolaikiniuose laivuose įgulos skaičius smarkiai sumažėjo (dažnai įgulos narių skaičius nesiekia 20 žmonių). Tačiau tarpusavio pastovi trintis tarp laivų kapitonų ir vyriausiųjų mechanikų dar iš senų laikų išlikusi ir tebeegzistuoja „perbėgusios kelią juodos katės“ sindromas.

4 MITAS — įkalinančiai ilgai trunkantys laivų plaukiojimo reisai (6–12 mėn.): anksčiau reisai tęsdavosi 6 ir daugiau mėnesių. Šių dienų jūrininkai dažnai dirba 1 mėn. per 1 mėn., 6 sav. per 4–6 sav.; ilgiausi reisai tetrunka 4–5 mėn. (bet tiek laiko trunkančių reisų santykinis skaičius nuolatos mažėja).

5 MITAS — Lietuva turi nedidelį kiekį laivų, todėl valstybei nereikalingi ir jūrininkai. Tarptautinė darbo rinka suteikia galimybę jūrininkams iš Lietuvos dirbti įvairios paskirties ir bet kurios kitos šalies laivuose. Jūrininkas nėra emigrantas, – jis nuolatos po reisų grįžta į savo gimtą šalį. Jūrininkas, nesvarbu, kur jis bedirbtų ir užsidirbtų, grįžta ir gyvena savo gimtoje šalyje.

Besikeičiantis gyvenimas formuoja naują žmonių pasaulėžiūrą ir jų naujus lūkesčius, poreikius.

Jaunas žmogus, ketinantis tapti jūrininku, dažnai turi nepamatuotai didelius lūkesčius, kurie dažnai prasilenkia su nenoru prisiimti išsipareigojimų našta ir atsakomybę už pasirinkimą, veiksmą.

Tendencijos, kurios vyrauja rengiant jaunuosius jūrininkus:

1. Studentas praktikantas arba vos tik baigęs studijas pradantis jūrininkas dažnai įsivaizduoja save esantį puikų profesionalą. Dažnai net vengia dirbti įprastus jūreiviškus darbus, o reikalauja mokymo kurso laivo tiltelyje arba mašinų skyriuje. Vis dažniau pasitaiko atveju, kai net jau jūrinės praktikos metu būsimieji specialistai trokšta gauti didelius atlyginimus, trumpų reisų laivuose ir pan. Atrodo, tarsi laivybos kompanijos įkurtos vien tik tam, kad galėtų tenkinti praktikantų ir jaunųjų specialistų poreikius.

2. Jaunieji specialistai dažnai negali susitaikyti su mintimi, kad ne visuose laivuose yra įdiegta prieiga prie internetinio ryšio arba juo galima naudotis ribotai esant uostuose (gyvenimas be facebook'o ir kitų soc. tinklų jiems prilygsta katastrofai).

3. Jaunosios kartos familiarumas. Bendraujant familiarumas dažnai peržengia sveiko proto ribas. Jaunimui neegzistuoja hierarchijos ir autoriteto sąvokos. Jų iškreiptas supratimas apie bendravimą, ignoravimas (nežinojimas) visuotinai pripažintų bendravimo normų, pagarbos vyresniems žmonėms, elgesio kultūros stoka bei elementarus pagarbaus bendravimo įgūdžių trūkumas (studentai nesibodėdami rašo laiškus pagrindinių ofisų vadovams apie menkaverčias problemas, kurias jiems tenka spręsti ir pan.). Populiariausias ir net jau įprastas (tame tarpe ir aukščiausiojo valdymo lygio vadovams) kreipinys laiškuose – „sveiki“; kai ignoruojami adresato autoritetas, darbo stažas, titulai ir rangai, laipsniai, einamos pareigos.

4. Jaunimas pertraukų tarp paskaitų metu arba po paskaitų tarpusavyje mieliau bendrauja virtualiai nei su šalia esančiais galimais pašnekovais (mokymo įstaigoje tai vadinama „tyli pertrauka“).

5. Dėstytojai auditorijose dažnai jaučiasi, tarsi jie būtų „kino žvaigždės“, apsuptos būrio paparacių: studentai paskaitų metu savo išmaniaisiais telefonais ir įvairiais „gadžetais“ nuolatos fotografuoja informaciją atsirandančią užsiėmimų metu ant auditorijų lentų. Vis dažniau pasitaiko atveju, kai filmuojama paskaitų metu.